

امروزه بازار بت پرستی داغ است/ بت های ذهنی را چگونه می توان شکست؟

چهره ماندگار فلسفه در برنامه معرفت با بیان اینکه بت اگر از آهن و چوب باشد، نابود می شود اما بت های ذهنی را چگونه می توان شکست، چهار دسته از بت های ذهنی را برشمرد.

چهره ماندگار فلسفه در برنامه معرفت با بیان اینکه بت اگر از آهن و چوب باشد، نابود می شود اما بت های ذهنی را چگونه می توان شکست، چهار دسته از بت های ذهنی را برشمرد.

به گزارش خبرنگار مهر، عصر دیروز پنجم خرداد ماه غلامحسین ابراهیمی دینانی، عضو انجمن حکمت و فلسفه ایران و چهره ماندگار فلسفه در برنامه معرفت که از شبکه چهار سیما به روی آنتن رفته بود در تفسیر یکی از اشعار مولوی اظهار کرد: کسی که از من نفسانی گذشته باشد و تجلی من الهی داشته باشد، هر چه بگوید زیباست و هر چه ببیند زیبایی است. کسی که مورد لطف و تجلی الهی قرار گیرد، همه چیز را زیبا می بیند و هر سخنی را زیبا می گوید و زیبا می شنود.

وی با اشاره به یکی از آیات قرآن گفت: خداوند می گوید من گوش تو هستم، گوشی که می شنوی، من گوش تو هستم و من زبان تو و دست تو هستم. این را خداوند می فرماید.

دینانی تصریح کرد: در این شعر کلمه منتهم که مولوی به کار برده است اشاره به یک حدیث است، خداوند قلب را امتحان کرد، قلب آینه است. آینه منتهم یعنی قلب پاک. کلماتی که مولانا در اشعار خود به کار برده است، هر کدام اشاره به یک آیه قرآن است. آینه منتهم، قلب پاک مومن است. آدمی که قلبش پاک باشد همه چیز را صاف می بیند. اما اگر فکر مکرر باشد و قلب آلوده باشد دیگر چیزی را صاف نمی بیند.

عضو انجمن حکمت و فلسفه ایران در ادامه گفت: در زندگی انسان با آدم هایی روبرو می شود که ذهن شان پر شده از آدم های عجیب و غریب. هر چه به آنها بگویید آنها شما را با ذهن خودشان تفسیر می کنند. شما یک چیز دیگری می گوید آنها چیز دیگری از حرف شما می فهمند. چرا؟ چون ذهنشان پاک نیست. اگر ذهنشان پاک بود، یعنی آینه منتهم بود، حرف گوینده را درست می فهمید. یعنی می شنوند ولی مطابق فهمیده و دل خودش تفسیر می کند. به عبارت دیگر متاسفانه قالب انسانها که باید قلب پاک و آینه منتهم داشته باشد، دارای بت های ذهنی اند. بت اگر از آهن و چوب باشد، نابود می شود اما بت ذهن را چگونه می توان شکست.

چهره ماندگار فلسفه با طرح این پرسش که بت های ذهنی چه هستند و چگونه انسان بت های ذهنی پیدا می کند، گفت: بعضی از اندیشمندان بت های ذهن را به چهار دسته تقسیم بندی کرده اند؛ بت های قومی قبیله ای؛ در گذشته کسی که مال یک قبیله بود یا عضو یک قبیله بود جز رسم آن قبیله چیز دیگری را قبول نداشت. قومی گرا و قبیله گرا بود. هر چه در قبیله خودش بود درست می دانست و هر چه که در جاهای دیگر بود نادرست می دانست، قومی و قبیله ای فکر می کرد. جنگ های قومی قبیله ای بسیاری در طول تاریخ وجود داشته باشد. حالا امروزه جنگ های قومی و قبیله ای کمتر شده است ولی به صورت دیگری درآمده است که یک کشوری فقط به منافع کشور خودش می اندیشد.

وی تاکید کرد: این فکری که شخص از قوم و قبیله خودش را دارد و فکری که آن قوم و قبیله به آن شخص وارد می کنند و آن گرفتاری که شخص به قوم و قبیله خودش دارد را بت ذهنی می گویند. این بت ذهنی را باید شکست، امروزه حزب جای قوم و قبیله نشسته است، جناح گرایی و اینها هم بت می شوند. غیر از این هر چیز دیگری به آنها بگویی آنها می گویند بت است، جناح من درست می گوید، جناح دیگر درست نمی گوید. شکستن این بت کار آسانی نیست.

دینانی افزود: بت های دیگری هم وجود دارد که شکستن آنها هم سخت است؛ بت های عادت های آدمی. با کمال تاسف انسان به چیزهایی عادت می کند که این عادت ها به حالت بت در می آیند. مبارزه با عادت های ذهنی روزمره خیلی سخت است چون ملکه ذهن می شود و ترک کردن آن مشکل است. به قول معروف ترک عادت نه فقط موجب مرض است بلکه موجب مرگ است. یعنی خیلی سخت است. وقتی عادت های ناپسند در انسان ریشه کرد، انسان دچار وسواس می شود. قالب آدم های وسواسی، وسواس شان به خاطر عادتشان است، ترک این عادت که همان وسواس است، خیلی سخت است. این هم یک نوع بت پرستی است که ذهن گرفتارش می شود.

وی ادامه داد: بت های دیگری هم وجود دارد. گاهی به یک فکر زر و زیور می دهند، واقعی نیست ولی آرایشش می دهند. دستگاه های تبلیغاتی، رسانه ها و روزنامه ها یک چیز را که دوست دارند آن را بزک می کنند، این هم می تواند فریبنده باشد.

دینانی با اشاره به حرف های مبهم گفت: بت دیگر، حرف های مبهم است، یک چیزی هایی موهوم است که مبهم است. یعنی انسانها فکر می کنند که خیلی چیز بزرگی است ولی از او پرسید نمی تواند درباره آن توضیح دهد. در یک فکر مبهم و ناروشن و غیرآشکار فرو رفته و فکر می کند که این حقیقت مطلق است. ابهام در ابهام است و اگر از او پرسید، نمی تواند توضیح دهد اما در این ابهام فرو رفته که این برایش یک بت شده است. این چهار نوع بت انسان را بت پرست می کند. بت یک رنگ و دو رنگ نیست. انواع بت های فریبنده به خصوص در زمان ما وجود دارد. بت همیشه بوده است اما بت های امروز بیشتر است، چون فریبندگی امروزه بیشتر است. امروزه بازار بت پرستی خیلی داغ شده است.

وی در خاتمه اظهار داشت: ظرفیت زبان فارسی از زبان های دیگر اگر بیشتر نباشد، کمتر نیست. بعضی ها فکر می کنند زبان فارسی ظرفیت ندارد، اینها اشتباه می کنند. زبان فارسی به حکم اینکه صیغه ای نیست و ترکیبی است بی نهایت ظرفیت دارد. ببینید مولانا چه مسائل سنگینی را به چه زیبایی در زبان فارسی ریخته است ما باید از زبان خودمان خیلی تشکر کنیم، زبان شیرین فارسی. این ظرفیت در زبان ما هست که سنگین ترین مطالب را به زیباترین وجه می شود بیان کرد و مولوی این کار را کرده است.